

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 158 (3320) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Felsorakoztak a német erők Szicília védelmére az Etna déli lejtőjén

Cataniaián meglassabbodott az angolszász előnyomulás. Teljesen hiába hangzott el Churchill és Roosevelt „békeszózata”. Svédország mozgósított

Churchill és Roosevelt „békeszózata” óta is eltelt jó néhány óra és az olasz hadsereg változatlan kitartással, törhetetlen elszántsággal küzd az angolszász betolakodók ellen. A másik oldalon azt remélték, hogy néhány nap, vagy egy-két hét megtöri az olaszok ellenállását. Katonáikat is úgy készítették elő lelkiileg a partraszállásra, hogy a lakosság tárt karokkal fogadja majd őket. Ebből semmi sem lett. Minden négyzetméternyi területért keményen harcolni kell. A hajógyűk hatókörébe tartozó partsávon még ment a hódítás, de már beljebb egyre lassabb lett az előrehatolás és egyre erősebb a tengely védelme.

A partraszállás előtt sokszor esett szó arról, hogy a tengely védelme nem összefüggő vonal, hanem a fontosabb pontok megerősítése és erős megszállása, főképpen pedig a mozgó védelem. A partraszállási lehetőségeket nyújtó helyeken mindenütt védelmi központokat építettek ki a közlekedési hálózat messzemenő megszervezésével és bekapcsolásával abból a célból, hogy a védelem erőit minél gyorsabban és hatékonyabban felvonulathassák a veszélyeztetett helyekre. Ez történt Sziciliában is. Bizonyítja a védelem megerősítése és az angolszász előnyomulás meglassabbodása. Pár nappal ezelőtt is Catania

előtt folyt a harc, ma is ott folyik. Újabb jelentések szerint a német védelem az Etna déli lejtőjén rendezkedett be. Ez a lejtő Cataniaiát is védi, bár Cataniaián túl terül el. Aki ismeri ezt a vidéket, az tudja, hogy a cataniai síkság után mennyire meglehetősen a terep és milyen nagy természeti akadályokba is ütközik a támadás. A tengerpart sem alkalmas itt partraszállásra, a hajógyűk sem olyan hatásosak a magas sziklás partok ellen. Ha angolszász hadihajók be is merészkedtek a messzinai szorosba, Messináig még nem mentek el, mert itt a magas hegyoldalokba beépített partvédő tüzérség kergetné vissza őket.

Újabb jelentés még nincs arról, hogy Rommel valóban átvette volna Szicília védelmét. Az a mozgó alakulat, amelyet különleges védelmi célokból alakítottak s amelynek Rommel lenne a parancsnoka, bizonyára a legalkalmasabb időben és helyen fog megjelenni. Keleten tovább folyik a legsúlyosabb anyagszállás. A legutóbbi órákat a szovjet tehermentesítő kísérletei jellemezték. Ezek mind sikertelenek maradtak. Pedig most minden Stalin kívánsága szerint történt, mert a második arcvonal áll. Azonban az az arcvonal sem változhat semmit a keleti front helyzetén.

A cataniai fronton egyidőben a 8-ik angol hadsereg cerbini repülőtereit kezdte megszállni, azonban itt német csapatok ellenállásába ütközött. A német védelem az Etna tüzhányos déli lejtőjén van összpontosítva. Heves harcok folynak Favoránál.

Berlinből jelentik: A szicíliai helyzetről illetékes helyi közléseinek legjelentősebb tartalma a tengelyerők ellenállásának további erőködéséről számol be. Az angolok támadásainak főerejét a tengerpartj utakra irányították. A vasárnapi jelentés megemlékezik páncélos erők fellépéséről Agripentonál. A támadások két irányba hatnak, egyrészt nyugat felé, másrészt északnyugat felé Caltanissetta irányába.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interint jelenti: Vasárnap este 40 angol repülőgép súlyos veszteséggel megtámadott egy német hajókaravánt a holland partok előtt. Támadó gépek közül eddigi megállapítás szerint ötöt lelőtt amélkül, hogy a 40 repülőgépből álló kötelékből akárcsak egynek sikerült volna kárt okozni a hajókaravánok.

Teljesen hiábavaló volt Churchill és Roosevelt üzenete

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma megállapítja, hogy az olasz újságok teljes terjedelmében közölték Churchill és Roosevelt üzenetét az olasz néphez. Az olasz kormány tehát megkönnyítette az ellenség számára, hogy felvehesse az érintkezést az olasz nép széles rétegeivel. Ez nemcsak az olasz nép és kormány erejét mutatja, hanem azt is, hogy Churchill és Roose-

velt üzenete teljesen hiábavaló volt. Gayda a Voce d'Italiában megállapította, hogy az angolok teljes erejükkel Olaszország ellen fordultak, de ugyanakkor érzik, hogy még messze van a győzelem. Olaszországot támaszponttá szeretné kiépíteni Németország ellen. A két nagyhatalom Anglia és Amerika erejük végső megfeszítésével az olasz állások ellen fordultak.

10 ezernél több hulla van a vinicai tömegsírokban

Berlinből jelentik: (MTI) Annak a külföldi szakértőkből álló orvosbizottságnak, amely a vinicai tömegsírok feltárásának tudományos munkáját végzi, magyar részről Orsós Ferenc kir. egyetemi tanár is tagja, aki repülőgépen Berlinbe érkezve, a következőket mondotta a Magyar Távíratí Iroda berlini munkatársának:

Vinicában végignéztük az eddig feltárt hullavermeket. Nincs még vaia-

mennyi feltárva. Bizonyára még sokat fedeznek fel. Az eddig feltárt tömegsírokban valószínűleg 10.000-nél több hulla van. Kora hajnaltól késő estig zarándokolnak Vinicába a környékbeli, hogy felismerjék az utcasorokat kivevő ruhafoszlányokban hozzátartozó ruhadarabjait. Sokan ráakadtak hozzátartozóik ruháira, akiket annakidején Szibériába szállítottak.

Olasz és német légierők sikerei a szicíliai csatában

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero megállapítja, hogy a szicíliai csatában az olasz és német légierők jelentős eredményeket értek el, mert 97 repülőgépet lelőttek. Légiharcokban a szárazföldi légvédelem 68 ellenséges repülőgépet pusztított el július 9 és 15 között. Ehhez a számhoz tartozik még azoknak a repülőgépeknek a száma, amelyeket Szardínia légitereiben lőttek le és amelyeket a tengeren egyes hajók légvédelme pusztított el. Az elpusztított gépeknek száma 205-re emelkedett.

Rómából jelentik: (MTI) A leghire-

sebb egyetemi városokban és Olaszország évszázados kulturaközpontjaiban tiltakozógyűléseket rendeztek, amelyen megbélyegezték a klasszikus oktatást megsemmisítő ellenséges terveket. Az egyetemek és kulturintézmények vezetői táviratokat küldtek a vallás- és közoktatásügyi miniszternek. A táviratokban azt bizonyítják, hogy az olasz nép nem akar és nem is fog lemondani az évezredek római hagyományokról, a latin műveltségről, amely az európai és fehérebbek műveltségének is alapja

Caltanissetta irányában támadnak az angolok

Az angolszászoknak északafrikai főhadiszállásáról érkezett jelentés szerint a légierő szombaton hevesen bombázta Messinát kikötőjét Catania környékén meglassabbodott az angolok előnyomulása. A német csapatok visszafoglaltak egy hidat, amely már az angolok ke-

zében volt. Ennek a sikernek kihasználásával sikerült erőnket újra átcsoportosítani. A német csapatok igen súlyos harcokra kényszerítették az angol ezásokat. Catania ellen állandóan mely támadások folynak. Egyes angol hajók a Messzinai szorosba is bementek.

Svédország teljesen felkészült az eseményekre

Stockholmból jelentik: (B. T.) A svéd fővárosban hangoztatják, hogy Svédország erősen felkészült minden esetleges fejleményre. A hadsereg mozgósítása már annyira előrehaladt, hogy a be-

hívottak fele már beöltözött. Egyébként hír terjedt el, amely szerint a svéd kormány még ebben a hónapban közzéteszi a német katona átmeneti forgalommal kapcsolatos megállapodást.

„Jó szomszédi viszonyt” akar az emigráns lengyel kormány a bolsevistákkal

Londonból jelentik: (B. T.) Nikolaev Czyk a lengyel menekült kormány új miniszterelnöke, újságírók előtt kijelentette, hogy kívánásguk a Szovjet-unióval való jó szomszédi viszony fenntartása. Romer külügyminiszter hangoztatta, hogy nem Lengyelország

fogja a Szovjet Unióval való diplomáciai kapcsolatok helyreállításában az első lépést megtenni, mert nem Lengyelország szakította meg a viszonyt. A lengyel kormány azonban semmi olyat nem tesz, amely hátráltatná ezt.

Igy képzelik el a békét Angliában!

Amszterdam. (MTL.) A Német Távírási Iroda jelenti: Sinclair légügyi miniszter az angol hírszolgálat szerint kijelentette a liberális párt legutóbbi ülésén, hogy Anglia a maga erejével, más nemzetek támogatása nélkül biztosítani tudja a békét és a jólétet a háború után. Az el-
lenségbeszűntetése után a három nagyhatalom: Anglia, Amerika és a Szovjetunió, akiknek kezében összpontosul a hatalom, sok országban közösen fognak rendelkezni.

Nagyszerűen sikerült M. Antalfy Margit növendékeinek előadása

Kitűnően sikerült, változatos táncműsor keretében mutatták be tudásukat M. Antalfy Margit táncművész növendékei a Szigligeti Színházban. A jótékony célú előadás alkalmával a nézőtér zsúfolásig megtelt, a hadikórház sebesültjeinek egy része is végig nézte a valóban élvezetes és művészi élményt nyújtó műsorszámokat.

Ruszka Marika első gimnazista talpraesett bevezetője után díszpályát vezetett be az előadást. A táncot Joós Évike és Hóbe Márti lejtették, majd felsorakoztak a palotás többi táncosai: Ruszka Marika, Kudar Teri, Árkossy Anna, Lorenz Magda, Mille Csöppi, Balogh Anikó, Páger Ági, Oláh Györgyi, Kaucil Filuka és Dobozy Lenke. Hant Anikó magyar szőlője, Tóth-Kovácsi és Surányi Liszt-rapszódiaja. Istók Évike, Hant Anikó, Hegedüs Kati, Zima Emmike, Lakomcsis Zsóka, Bitay Magda „Három padka” című mesejelenete egyaránt megérdemelt tetszést aratott. Ombódy Évike slágerszáma után a „Mit mesél a bécsi erdő” című tánc-költeményt mutatta be a pompásan összehangolt balettkar, ezután Ombódy Évi, Hant Anikó, Balogh Anikó, Mille Csöppi, Kaucil Filuka, Löh Éva, Petric Gyöngyi, Gyarmati Zsuzsika tironi tánc, Nagy Ica és Balázs Anti tangóduettje, Petric Gyöngyi akrobatikus magántánc, Surányi Mimi, Nagy Ica és Tóth-Kovácsi jazz-triója, Ruszka Marika és Balázs Anti spanyol duettje, Joós Évi és az egész balettkar „Keményseprő revüje” gyönyörködtették a közönséget.

Tóth-Kovácsi, Surányi Mimi és Dénes Gyuszi keleti táncja különösen jól sikerült s hasonlóképp sok tapsot aratott Dobozy Lenke Magyar szőlője, Zima Emmi és Hant Anikó „Kis kendő nagy kendő” című táncjelenete, Ombódy Évi és Kudar Teri „Répa répa sárgarépa” című tánc, Török Ica éneke, a művészi megrendezett hangulatos párnatánc, Tóth-Kovácsi Ilona (Margareta) Surányi Mimi (Pipacs), Daday Sári (Búzavirág) „Magyar hokrétája” s a változatos táncműsört záró Lakodalmi tánc Surányi Mimi és Muresán Sándor páros-jelenetével. Ezután egy pompásan megrendezett előkép következett, majd a szereplő bájos fiatal lányok kívánság-dalokat énekeltek a közönség kirobbanó tetszésnyilvánításai mellett.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Nem engedélyezhető zsidó tulajdonú üzlet lakásba történő áthelyezése

Csak egészen kivételes esetben lehet ilyen engedélyt kiadni

Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter konkrét esetről kifolyóan állást foglalt zsidó tulajdonban lévő üzlet lakásba való áthelyezése ügyében. Az érvényben lévő rendeletek szerint tudvalevően a zsidótörvény hatálya alá tartozó egyén üzletét csak az elsőfokú iparhatóság engedélyével helyezheti át. Az iparhatóság pedig ilyen esetben csak egészen kivételes és csak akkor ad engedélyt, ha azt a közellátás érdekei nélkülözhetetlenül megkövetelik. Az adott esetben egy zsák-, ponyva- és vegyeskereskedő kérte a felmondott üzlet-helyiség miatt iparának lakásába való áthelyezését engedélyezését. Az elsőfokú iparhatóság az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményének meghallgatása után megállapította, hogy az üzlet áthelyezését a közellátás érdekei nélkülözhetetlenül nem követelik meg és ezért az engedélyt megtagadta. A másodfokú iparhatóság ezt a határozatot megváltoztatta és megengedte a kérdéses iparnak a lakásba való áthelyezését.

A másodfokú iparhatóság azon az alapon hozta ezt a kedvező határozatot, hogy az érdekelt már 1935 óta megszakítás nélkül lakik a kérdéses lakásban, tehát ezt az új üzlet-helyiségnek minősíthető helyiséget már a kérdéses rendelet hatálybalépésének napján használta. Ilyen esetekben pedig — mondta ki a másodfokú iparhatóság — a korlátozó rendeletet alkalmazni nem lehet. Harmadfokú a kereskedelmi miniszter ezt a határozatot megsemmisítette, mert annak indokolását helytelenek tartotta. A miniszteri döntés szerint nem az a lényeges, hogy az illető kereskedő már a rendelet életbelépése előtt bérelte-e a lakást, hanem az a döntő, hogy a kérdéses lakás annakidején kizárólag lakás céljaira szolgált és abban nem folytattak kereskedést, illetve ipart. Ilyenformán az elsőfokú iparhatóság járt el helyesen, amikor a folyamodót a megszünt üzletének a lakásba történő áthelyezésére irányuló kérelmét elutasította. (Magy. tud.)

Senkiháziország

Az előbb még napsütés perzselte be a vonat ablakain, most alvilági sötétségben rohanunk. Elyelt bennünket az alagút sűrűkékete világa. A mozdony füstje alattomosan lopakodik be az ablakok melletti réseken és a szemünket csípi, a torkunkat fojtja.

Katonák vagyunk — és a harcmezők felé utazunk. Szívünk örömmel tele és a jókedv úgy röpköd a fülkékben, mint ha tarka virágözönt zúdítanának ránk a derű mosolygós angyalai.

Most fény suhan el a sötét ablakok előtt, egy piros lámpa erőltén fénye lebbent végig az arcon.

— Az ezeréves határ! — kiáltják többen a kocsiiban. — Ebben a pillanatban hagytuk el Magyarországot!

A szavak értelme szétterül felettünk a füstös sötét csendben és a katonavonatból színes emlékek, tarka vágyak serege száll a nemrég elhagyott otthon felé. Feleség. Gyerek. Szülők.

Fény dereng — és felvillan újra a nap: már volt orosz területen vagyunk! A vonat nemsokára lassít, nagy akarással fogja magát vissza az erős lejtőn, aztán megáll.

Beszkid állomásnál vesztegelünk néhány percet. Az állomás szemközti oldalán hegyremászó kis falu rogyadozik. Olyan, mint akárhány kárpátjai között, de azoknál is sokkal rendezetlenebb. A házak szétszórva keshednek, mintha az ördög hatalmat nyert volna az Isten felett és részeg szeszéllyel szórta volna szét a házakat. A házak közül gyerekek, asszonyok, emberek rohannak a vonat felé.

— Cigarette! Magyarszki cigarette!!

— Dej kleba! Dej penyaza! — kiabálják felénk.

Megsajnáljuk a koldus hadat, kenyeret és cigarettát dobálnak ki nekik az ablakon. Az egyik rongyos ember magyarul mondja:

— Keszenek!

A magyar szóra felfigyelek és én is adok neki egy cigarettát.

— Tud magyarul? — kérdezem.

— Tudom mágyár! — válaszolja.

Erősen rámfigyel piszkos rongyai közül és kapzsi remény csillan fénytelen szemében.

— Orosz? — jaggatom tovább.

— Vagyom lengyel és kérek kenyér!

Pillanatra még vár, aztán könyörgőbb, éhes hangon sürget. Talán nemzeti büszkeségemet akarja kihasználni, mert így mondja:

— Jó mágyár kenyér! Vagy jó mágyár cigarette még!

Előveszem a tárcámat és kidobok neki három szimfóniát. Ugrik rögtön a fűre esett cigaretták után, de a mellette álló két toprongyos apró kölyök még fűgőbb: elkapja nagy visongással előle a szákmányt.

Nem tudok igazságot tenni közöttük, mert a vonat közben elindul.

Az ablakot felhúgom, mert itt a Kárpátok gerincén túl az orosz síkság hűvös áramlata fogadja vonatunkat. Tisztelegényem udvariasan segít, fűre kis mokánygyerekek ez a Pista. Erősen gondolkozott most a látottak felett és amikor készen lett az ablakfelhúzással, mélyszégyes megvetéssel intett fejével a falu felé:

— Millen egy ország ez, főhadnagy úr?

— Tán nem tetszik neked, Pista?

— E mán nem, az szent igaz! Ahun így kunyerbálnak a népek... Senkiháziország az illen!

— Az! — válaszoltam Pista mélyértelmű megjegyzésére. — Senkiháziország!

A hosszú sorban kígyózó vasútkocsikból katonanóta száll a kék égbe és ritmikus vidám csattogással megy tovább a katonavonat Oroszország belseje felé.

M. L.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Enyém vagy.
BELVAROSI: Igazi férfiak.
CASINO: Eladó birtok.
KORONA: Haditudósító kiállítás.

Tanügyi kinevezések

A Hivatalos Lap vasárnapi száma több tanügyi kinevezést közöl. Ezek szerint Révész Béla nagykarolyi kegyesrendi tanár igazgatói címet kapott, Bartha Ernő berettyóújfalui állami mezőgazdasági közpéiskolai igazgatót magasabb fizetési osztályba nevezték ki. A bábaképző intézetek tanszemélyzetének létszámában dr. vitéz Vajna Gábor nagyváradai intézeti igazgató-tanárt a VI. fizetési osztályba nevezték ki. Magasabb fizetési osztályba nevezték ki Roxin István nagyváradai gépipari közpéiskolai műhelyoktatót is. Ugyancsak magasabb fizetési osztályba sorozták Deryei Imre nagyváradai iparostanonciskolai igazgatót, Kiss Jenő és Benkő Pál nagyváradai tanítókat. Dr. Balogh Zoltán nagyváradai tanügyi fogalmazó gyakornokot tanügyi segédfogalmazóvá nevezték ki.

Felvétel a József-fiúárvaházba

Nagyvárad th. város polgármestere 21194/1943. szám alatt a következő pályázati hirdetményt adta ki:

Budapest székesfőváros közönsége által holdog emlékeztető József főherceg úr 6. és kir. Fensége honvédfőparancsnokságának 25. évfordulója emlékére a m. kir. honvédegykötélékbe tartozó, vagy tartozott egyének árvái vagy félárvai neveltetésére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül a József fiúárvaházban és az Erzsébet leányárvaházban két-két alapítványi hely kerül betöltésre, amely helyekre ezenel pályázatot hirdetnek.

Az árvaházba való felvételre pályázó igazolni tartozik, hogy:

a) a felvételt kért gyermek a m. kir. honvédegykötélékbe tartozó, vagy tartozott apának törvényes leszármazottja;

b) vagyona nincs;

c) félárvánál, aki apátlan, vagy anyátlan, az is igazolandó, hogy az életben lévő szülő vagyontalan;

d) az árva 6-ik életévét már betöltötte és a 10. életévét még túl nem haladta;

e) ép testű és elméjű, himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elhalálozása, születési, illetve halotti anyakönyvi kivonattal, a testi és elmebeli állapot, a himlőoltás és vagyontalanság közhatóságilag hitelesített, illetve helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt, bélyegtelen kérvények, amelyekben a szülő, vagy a gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is feltüntetendő, folyó évi július hó 31. napjáig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros törvényhatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József kir. herceg tábornagy úr 6. kir. Fenségehez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1943—44. tanév kezdetén lesznek betöltendők.

A pályázat eredményéről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros közönsége hatósági úton fogja értesíteni.

Nagyvárad, 1943. július hó 16-án.

Dr. Gyapay s. k.
h. polgármester.

Fokozatosan lassubbodik az angolszász hadműveletek üteme s erősbödik a tengely ellenállása Sziciliában

Montgomery kötelékei csaknem kizárólag a parti útakra korlátozzák tevékenységüket, miután megghiusult minden áttörési kísérletük. — Új szakaszába lépett a keleti arcvonalon folyó nagy erőpróba

Berlin. (Interinf.) A brit és amerikai erők műveleteinek üteme egyre inkább lassubbodik. Montgomery kötelékei műveleteiket csaknem kizárólag a parti utak ellen korlátozzák. Az ellenség támadásait a tengelyes csapatok jelentékeny ember- és anyagvesztéseket okozva visszaverték. A szicíliai arcvonal középső és nyugati szakaszán sem következett be emiatt semmilyen vállalkozás. Az amerikai csapatok többszöri áttörési kísérlet után átkarolásával próbálkoztak meg Ramassa irányában. Ez a próbálkozás is kudarcot vallott és 19 ellenséges pncélost elpusztítottunk. Általában az egész vonalon az olasz főparancsnokság az ellenállást elsősorban a gyújtópontokon annyira meg tudta erősíteni, hogy az angol és amerikai csapatoknak minden áttörési kísérlete megghiusult. A brit és amerikai vezetés ezért a nehézségek ismertetésében újabb erőket tett partra a híd-

főknél. Agrigento városának kiürítése ugyan az utánpótlási támaszpontok kibővítését jelenti, de az annyira fontos eszelekvési szabadságot ez sem hozta meg észak felé.

Mint a *Reggeli Magyarország* írja: *A szicíliai hadműveletekkel kapcsolatban Berlinben az a felfogás, hogy Szicília szerepe ma abban áll, hogy igen nagy angolszász erőket tart lekötve. A szicíliai hadműveletek mellett nem ejtik ki a számításból az ellenség más inváziós terveit sem. Churchill és Roosevelt üzenetével kapcsolatban rámutatnak arra, hogy minden ilyen kísérlet ellenére a szicíliai ellenállás tovább erősbödik és a harcok egyre elkeseredettebbek lesznek. A békefelhívással kapcsolatban a Wilhelmstrassen emlékeztetnek 1918-ra és Versaillesre. Valóságos szégyen, hogy ilyen előzmények után még békefelhívásokat intéznek az olasz néphez.*

Egyre nagyobb tehermentesítő hadműveletekre kell vállalkozniuk a bolsevistáknak

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A bolsevista tehermentesítő kísérleteknak miuzsi és donyci arcvonalra való kiterjesztése következében a keleti arcvonalon folyó nagy erőpróba újabb szakaszába lépett. A bolsevista erők megtizedelése következtében a bolsevisták olyan kényszerhelyzetbe jutottak, hogy mind nagyobb mértékben tehermentesítő hadműveletekhez kellett nyulniuk. A bolsevisták a miuzsi és donyci állások ellen intézett támadásaikkal nem értek el eredményt. A vonalainkba vágott átmeneti jellegű betöréseket elrekeszel-

tük. A délutáni órák során német harciérek betörték a szovjet vonalakra és sok harciállást megsemmisítettek. Ezen a szakaszon 141 bolsevista pncélost megsemmisítettek. Az oréli területen a harcok a város északi részében folynak. A bolsevisták áttörőkísérlete egy helyen sem sikerült. Itt 126 pncélost vesztek. A keleti arcvonal kanyarulatában, valamint Oreltől északra 218 harcokosít vesztek a bolsevisták, úgyhogy ezen a napon összesen 514 pncélokosít vesztek, valamint 127 repülőgépet. Német részről 7 gép elveszett.

Megghiusult szovjet áttörési kísérlet a miuzsi arcvonalon

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon folyó esata tegnap is kiterjedt a déli arcvonalra. A kubáni hídfőnél a szovjet folytatta hiába való támadásait egy Krimszkajától nyugatra lévő magaslati állás ellen. Az ellenség a miuzsi arcvonalon heves tüzéségi tűz után támadást indított. Azok a kísérletek, hogy erős gyalogos és pncélos erőkkel áttörjék a német vonalakat, megghiusultak a német csapatok makacs védekezésén. Kiseb betörési helyek megtisztítása folyamatban van. Orel vidékén változatlan erővel tovább dülnek a súlyos elhárító harcok. A nemetek tegnap összesen 415 ellenséges pncélokosít semmisített meg. A légierő támogatta a hadsereg harcait és 127 ellenséges repülőgépet pusztított el súlyos veszteséget okozva a szovjet légi erőknek. A vasárnapra virradó éjjel a szovjet vasuti utánpótlást támadták a német gépek. A szicíliai hadszíntéren tovább folynak a harcok. Nagy

ellenséges pncélos erők nyomása alatt Agrigento városát kiürítettük. A légierő hatásos támadása a szicíliai keleti parti vizeken lévő ellenséges hajók ellen irányult. Német vadászok megghiusították egy északamerikai köteléknek azt a kísérletét, hogy behatoljanak a német öbölbe. A kísérlet megghiusítása után Hollandia területét támadták. Amszterdam lakónegyedekre ledobott bombák tetemes károkat okoztak. 10 ellenséges gépet lelítettünk. Öt gépünk elveszett. Könnyű német tengeri erők ma reggel a hollandiai partok előtt elsüllyesztett saját veszteség nélkül egy ellenséges gyorsnaszádot. Egyes ellenséges gépek a vasárnapra virradó éjjel berepültek a német birodalom területe felé. Két gépet lelítettünk.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A keleti arcvonalon az Ilmen-tótól északra Leningrád mellett a szovjet hosszabb élénk felderítés és erős tüzéségi tűz után megtámadta a német állásokat. Az ellenséget a német csapatok a kiindulási pontig verték

vissza. Tüzéségi tűzzel ellenséges csapatgyülekezéseket szétgrasztottak. Német harciépek a Moszkva-Leningrád mögötti vasutat támadták.

Agrigento hős védői kénytelenek voltak feladni állásaikat

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1149. közleménye: Agrigento körül a heves küzdelem tovább folyik. Azok a csapatok, amelyek az előző napokban hősiesszen védelmezték a várost, állásaikat kénytelenek voltak feladni. Sziciliától keletre tengeri és légierők sikeresen támadták az ellenséges kereskedelmi és hadihajókat. Német vadászok hat ellenséges gépet elpusztítottak. Az ellenség bombázta Catania városát. A parti tüzéség egy cirkálót és egy torpedórombolót eltalált. Ellenséges gépek ismét támadták Nápolyt. Jelentős kár keletkezett az ipari negyedekben. Több áldozatot követelt a bombázás a lakosság körében is. A légvédelem 10 gépet lelített. Az olaszok 8 ellenséges gépet pusztítottak el. A vasárnapra virradó éjjel Nápoly környékét támadta az ellenség. Az olasz légvédelem négy gépet lőtt le. Az elmúlt két nap alatt

A keleti arcvonalon német harciépek a szovjet utánpótlási vonalait támadták. Felgyújtottak vagy súlyosan megromgáltak 8 hadianyaggal és lőszerrel megrakott vonatot.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Egy német tengeralattjáró a Fekete-tengeren elsüllyesztett egy kétezer tonnás szovjet teherhajót.

Berlin. (Interinf.) Amszterdam ellen szombaton végrehajtott brit légitámadás áldozatainak száma 120-ra emelkedett. Ezek mind a polgári lakosságból kerültek ki. A bombák által szétrombolt Szent Rozália templom romjai alól eddig 13 holttestet ástak ki.

5 olasz gép nem tért vissza. Olasz motoros torpedók a keleti szicíliai vizeken egy 9.000 tonnás hajót elsüllyesztettek. Elsüllyesztettek ezenkívül a Földközi-tengeren egy tengeralattjárót is. Az elmúlt két nap vesztesége Reggio di Calabriában 6 halott, 20 sebesült. Nápolyban pedig 12 halott és 84 sebesült.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A német légierő a vasárnapra virradó éjjel a szicíliai keleti partok, elsősorban Siracusa előtt ellenséges hajókat támadott. Sok nagy szállítóhajót és egy rombolót megrongáltak. Bombázták továbbá a liccatoi repülőteret is.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Az északamerikai főhadiszállás közleménye szerint *Ceroy* tábornokot nevezték ki az európai hadszíntéren lévő amerikai erők főparancsnokává.

864 ezer tonna hajóteret veszített eddig az angolszász partraszállító hajóhad

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A július 16-iki hadijelentésben említett 300.000 tonna elsüllyesztett hajóteret kivül legalább 115.000 tonna újabb hajóteret semmisített meg. Óvatos becslés szerint az angol-amerikai partraszállító hajóhad vesztesége július 17-ig 214 hajó, 864.000 tonnával. A siracusai kikötőben elsüllyesztettek két teherhajót 11.000 tonnával, valamint egy rombolót, 10 hajót 39.000 tonnával olyan súlyosan megrongáltak, hogy elsüllyedésük

valószínű. Elsüllyesztettek még egy rombolót, 4 szállítóhajót, két tartályhajót, valamint több más hajót. 18-ra virradó éjjel német repülőik Ricata repülőterén 14 gépet elpusztítottak.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Washingtoni közlés szerint az amerikai haderő 1941 december 7 óta 93.194 ember veszített. Ebből 17.362 elesett, 22.460 sebesült, 31.322 eltűnt és 20.050 hadifogoly. A szárazföldi haderő vesztesége 66.050, a haditengerészeté 27.144.

Nagyszabású hadgyakorlatot végez a Bose vezetése alatt álló indiai nemzeti hadsereg

Bangkok. (MTI.) A Német TI jelenti: A Bose parancsnoksága alatt álló nemzeti hadsereg most kiképző táborban nagyszabású hadgyakorlatot végez és türelmetlenül várja azt az időt, amikor Bose kiadja a parancsot: Előre Delhibe! Az indiai nemzeti hadsereg tevékenységének híre nagy izgalmat keltett a brit-indiai hadseregben. A megszökött indiai katonák száma egyre nő és napirenden vannak az összetűzések a brit és indiai katonák között.

Bangkok. (MTI.) A Német TI jelenti: Egy Bombayban megtartott gyűlésen követelték a brit kormánytól a politikai foglyok megbotázásának megszüntetését, mivel számos

esetben nőket és asszonyokat részesítettek ilyen fenytésben.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a Domei-iroda jelenti, a japán csapatok 1943 első felében Hopeh tartományban 10677 csungkingi és kommunista katonát öltek meg. Ezenkívül 8329 foglyot ejtettek és 576 ellenséges katonái táborát megsemmisítettek. Ugyanezen idő alatt a japán csapatok 88 mozsárgyut, 62 könnyű és nehéz löveget, valamint nagy mennyiségű puskát és más hadianyagot zsákmányoltak.

Kávéházakban és vendéglőkben kért
MAGYAR LAPOK-ot

Halász Béla és Takácsy Dénes a váradoszói templomban

Lapunk legutóbbi számában röviden megemlékeztünk arról, hogy Halász Béla orgonaművész és Takácsy Dénes újkirályi eszterházi plébános Nagyváradon tartózkodnak és itt az egyházi ének-művelés és kántorképző kurszuson — mint előadók résztvettek.

A két országosan ismert zenepedagógus váradi tartózkodását a kurzus befejezése után felhasználta arra, hogy tehetségét bemutassa a közönségnek. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor a váradoszói templomban Halász Béla orgonán eljátszotta többek között Halmos Zoltán c. szerzeményét. A művész játékát a szerző személyesen végighallgatta.

Az orgonaszámok között Takácsy Dénes meglepően szép baritonja csendült fel az áhitatos hívek gyönyörködtetésére.

Megjelent az új földadói végrehajtási utasítása

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a 2000—1943. sz. pénzügyi rendeletet, amely a földadóról kiadott 1943—3520. sz. miniszterelnöki rendelet végrehajtási utasítása. A rendelet értelmében az 1943. évre a már kivetett földadón felül a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 15 fillér külön földadót kell kivetni. Ez után a földadó után sem állami, sem egyéb járulékos adót kivetni nem lehet.

Az 1944. évre a rendelet úgy intézkedik, hogy a földadót az aranykoronában megállapított kataszteri tiszta jövedelem 40 százalékában kell kivetni. A kivetett földadói pengőértéket jelent. Az Államnyomda külön földadókiszámítási táblázatokat nyomtatott és az egyénekenkénti földadókivetésnél ezeket kell használni.

Fényképnagyítások gyűjtése a legújabb rendelet szerint az iparos lakhelyén kívül tilos

Nagyvárad, július 19. Nagyvárad thj. város I. fokú iparhatósága az utóbbi napokban megjelent újságcikkkel szemben figyelmezteti az érdekelteket, hogy a hivatkozott kihágási tanácsi ítéletben felsorolt miniszteri rendeletek már nincsenek hatályban mert azokat az 55723—1943 K. K. M. sz. alatti kiadott legújabb rendelet érvénytelenítette és megállapította, hogy a fényképnagyítások nem művészi termékek s így ezekre az ország egész területén nem lehet megrendelést gyűjteni, hanem csak a fényképész iparos saját lakóhelyén.

FÉRENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

239 pompás kép és 20 szobor várja a közönséget a Heditudósító Kiállításon

Több nagyváradi vonatkozású festmény van a kiállításon

Nagyvárad, július hó.

A Heditudósító Század Kiállításának több termékét foglalja el a képzőművészeti gyűjtemény, amely neves festők és szobrászok 239 képét és 20 szobrát mutatja be. Mindegyik mű a katonaeletből meríti tárgyát és legnagyobb részben az oroszországi hadműveletek drámai mozzanatait örökíti meg. De vannak a sorozatban képek és rajzok, melyek a felszabadult országrészekbe való bevonulás emlékeztetői jeleneteit ábrázolják és ezek között sok a nagyváradi vonatkozású. Ilyen címeket olvassuk a képek jegyzékében: „Nagyvárad előtt”, „Biharekeresztes előtt”. A nagyváradi bevonulás különösen foglalkoztatta a művészeket, ilyen című kép több is szerepel a katalógusban.

Haranghy Jenő egyik vászna, amely a Kormányzónak a Szent László téren való megjelését ábrázolja, a tömegek tarka egyvelegével, a drapériák és nemzeti öltözetek színeinek szinte tobzódó vibrációjával megkapóan érzékelteti azt a mámoros lelkesedést, amely Nagyvárad népén ebben a történelmi órában uralkodott. Több nagyváradi vonatkozású rajza van Komjáti Gyulának is, akinek egy ilyen tárgyú sorozatát megvásárolta a város. Komjáthynek rajzai és karcai mellett dekoratív hatású festményei tűnnek fel, amelyek harci jeleneteket ábrázolnak az orosz fronttól és a délmagyarországi küzdelmekből.

Benyovszky István nagy vásznai a kompozíció erejével, a harctéri képek mozgalmasságával s pompás színhatásokkal vonják magukra a figyelmet.

Nagyobb szabású képekkel szerepel a kiállításon Markos Lajos is, aki mély színekkel, festő megoldásokkal mutat be drámai feszültségű mozzanatok. Ballagó Imre modern ecsetet kezel, folthatásokra törekszik és éles kontúrjai ellenére erőteljes egységet valósít meg képeink. Polonyi Elemér az orosz élet mozzanatai iránt érdeklődik s számos jellegzetes figurát mutat be. Szalay Lajos Bunkerben című képe ugyancsak mély színekkel, mint jellemzővel kiváló teljesítmény. Simonka György ikonos hangulatu képei szembeötlők. Varga Nándornak „Ima honvédekért” című hatalmas vászna vonja magára a figyelmet. Gábor Emil egyik képén a téli hadjárat borzalma érzékelteti, Pataky Mihály a honvédharci lendületét ábrázolja több erőteljes színezésű vásznan. De nincs a képkiallításnak egy darabja sem, amely művészi értéket nem mutatna fel és tárgyánál fogva nem tartatna igényt az érdeklődésre.

A szobrászok az egyes fegyvereket ábrázolják harci tevékenység közben egy-egy plasztikus megmunkált honvédalakban. Varga Ferenc „Lángszórós honvéde” című monumentális szobra különösen feltűnik. Pankotai Farkas Béla „Partizánharci” című műve a legdrámaibb hasonló alkotásai között. A nagyváradi származású Megyeri Barnabás gránátdobója a mozdulat erejével és lendületével a fiatal művész kivételes képességeire vall.

Általánosan megállapítható, hogy a kiállítás kép- és szoboranyaga nagy műveltséget fog nyújtani a látogató közönségnek. (—)

Kinevezések, áthelyezések és véglegesítések a biharmegyei jegyzői karban

A m. kir. belügyminiszter Bihar vármegye területén ideiglenes hatállyal kinevezett községi és körjegyzők közül kinevezte községi jegyzővé:

Albisi nagyközséghez Takács János albisi lakost, Asszonyvására nagyközséghez Kocsis Zoltán asszonyvásárai lakost, Berettyószéplak nagyközséghez Soós Ákos berettyószéplaki lakost, Bihar nagyközséghez Ladányi Sándor bihari lakost, Biharfélegyháza nagyközséghez Plugár Lajos biharfélegyházi lakost, Biharpüspöki nagyközséghez Vigvári Mihály biharpüspöki lakost, Biharszentjános nagyközséghez Szabó Károly biharszentjánosi lakost, Biharvajda nagyközséghez Árva Mihály biharvajdai lakost, Bors nagyközséghez Hompola József borsói lakost, Éradony nagyközséghez Szentj Jenő éradonyi lakost, Érbogyoszló nagyközséghez Oláh János érbogyoszlói lakost, Érköbölkút nagyközséghez Vitéz Szondy János mezőbikácsi lakost, Érköbölkút nagyközséghez Kovács Elek érköbölkúti lakost, Érmihályfalva nagyközséghez

Berényi Sándor érmihályfalvai lakost, Érolasi nagyközséghez Fülep József érolasi lakost, Ersemjén nagyközséghez Jakab István ersemjéni lakost, Ertercsa nagyközséghez Bervanger Ernő ertercsai lakost, Gálospetri nagyközséghez Tóth József gálospetri lakost, Gyapju nagyközséghez Gerdán József gyapju lakost, Hegyközkovács nagyközséghez Sujánszky Zsigmond hegyközkovácsi lakost, Hegyközszentimre nagyközséghez Hegyessy Károly hegyközszentimre lakost, Hegyközszentmiklós nagyközséghez Kolbay Sándor hegyközszentmiklósi lakost, Jákóhodos nagyközséghez Papp Gyula paptamasi lakost, Margitta nagyközséghez Horváth Péter margittai lakost, Mezőbikács nagyközséghez Karácson Béla körmöcskiesjenői lakost, Mezőtelegd nagyközséghez Fodor Mihály mezőtelegd lakost, Micske nagyközséghez Szöllősy István micske lakost, Monospetri nagyközséghez Szeben József monospetri lakost, Oláhszentmiklós nagyközséghez Mikó Balaázs oláhszentmiklósi lakost,

Paptamási nagyközséghez dr. Zsurany Vilmos szalárdi lakost, Szacs nagyközséghez dr. Isztin Dezső örvényi lakost, Szalárd nagyközséghez Szűcs Sándor jákóhodosi lakost, Szentjobb nagyközséghez dr. Medvássy Árpád szertjobbi lakost, Székelyhid nagyközséghez Gájer András székelyhidi lakost, Tóti nagyközséghez Szőke Zsigmond tóti lakost és Váradoszói nagyközséghez Gyenge Károly váradoszói lakost;

Körjegyzővé: az alsólugosi körjegyzőséghez Békeffy Sándor alsólugosi lakost, a berettyócsohaji körjegyzőséghez Szűcs Gyula érköbölkúti lakost, a biharszentandrási körjegyzőséghez Zimányi Gyula biharszentandrási lakost, a borszegei körjegyzőséghez Dénes Jenő borszegei lakost, a csarnóházi körjegyzőséghez Balogh Károly csarnóházi lakost, a cséffaj körjegyzőséghez Szahmáry László cséffaj lakost, a csokályi körjegyzőséghez Bodnár Károly csokályi lakost, az érábrányi körjegyzőséghez Perger Gábor érábrányi lakost, az érseléndi körjegyzőséghez Lehel György érseléndi lakost, a felsődernai körjegyzőséghez Bors Gyula felsődernai lakost, a fugyivásárhelyi körjegyzőséghez Rogge Károly fugyivásárhelyi lakost, a hagymádfalvi körjegyzőséghez Pardy Géza hagymádfalvi lakost, a hegyközséatári körjegyzőséghez Vajda Ferenc hegyközséatári lakost, a hegyközujlaki körjegyzőséghez Illés István hegyközujlaki lakost, a kőrgöskisjenői körjegyzőséghez Szabó Gábor berettyócsohaji lakost, a köröcszegei körjegyzőséghez Csomor Béla köröcszegei lakost, a kőrostarjáni körjegyzőséghez Rác Lajos kőrostarjáni lakost, a magyarkéci körjegyzőséghez Beóthy Zsigmond magyarkéci lakost, a madarászi körjegyzőséghez Réthy Zoltán Zolt madarászi lakost, a mezőtelegdvidéki körjegyzőséghez Lintner Tivadar mezőtelegdvidéki lakost, a nagybárdi körjegyzőséghez Bálint Gábor nagybárdi lakost, a nagyürögdi körjegyzőséghez Bartha László nagyürögdi lakost, az örvényi körjegyzőséghez Sulyok József szalacsi lakost, a papfalusi körjegyzőséghez Zajos Kálmán papfalusi lakost, a pelbárhidai körjegyzőséghez Patka György pelbárhidai lakost, a révi körjegyzőséghez Vadai Béla alsótótfalusi lakost, a rojti körjegyzőséghez Nagy Antal rojti lakost, a szászfalvi körjegyzőséghez Kovács István szászfalvi lakost, a szunyogdi körjegyzőséghez Nagy Sándor szunyogdi lakost, a tatárosi körjegyzőséghez Topschall József tatárosi lakost, a tótfői körjegyzőséghez Molnár György tótfői lakost, a vámoslazi körjegyzőséghez Katona Sándor vámoslazi lakost, a váradoszói körjegyzőséghez Pikali István váradoszói lakost, a váradoszói körjegyzőséghez Varga László váradoszói lakost, és a vedresábrányi körjegyzőséghez Végh József István vedresábrányi lakost; községi közigazgatási jegyzővé Érmihályfalva nagyközséghez Hegedűs Károly érmihályfalvi lakost.

Szolgáltatós gyógyszerterárok:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszerterár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGÁRIA gyógyszerterár, Mussoliniter 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.

MINERVA gyógyszerterár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)

ORANGYAL gyógyszerterár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszerterárok éjjeli szolgáltatásomban reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Nyolcvan vidám gyerek között az örvéendi napközi otthonban

Miért nem szereti a falusi gyermek a zöldségféléket? Az adófőnök úr és a paprikás csirke

Örvénd, július hó.

Bár vasárnap van, szép idő, a gyönyörű júliusi nap alig csábított turistát a kolozsvári útra. Igaz, hogy mostanában a szomszédos fürdőket és strandot, no meg a Szilvást lepik el a váradiak, de azért juthatna belőlük bőven a kolozsvári útnak, a Körös völgyének is. Különösen a kerékpárosokra gondolok itt. Vajjon miért nem jönnek erre? Összehasonlíthatatlanul szebb az út Kolozsvár felé, mint a Berettyóújfalu irányában. De talán ott is csak a „rövidtávú” kerékpárosok nyúzsognak. Igazi turisták itt sem találhatók.

Örvéndeire indultunk el kettesben a kolozsvári úton. Sajnos, az új szakaszon még nem lehet járni, pedig megtakaríthatnánk a velencei „döcögőst”, meg a port és általában a Kolozsvári utcát. Hogy miért? — ezt nem kell külön részletezni. Hamar túljutunk azonban a sorompón és már is a kockaköves szakaszon gördülünk. Ez is elég döcögős, de kibírható. Ilyenné teszi a sima betonút közelségének a tudata. Egy kis zápor éppen csak néhány percet állít be egy sűrűlombú díófa alá és már is robogunk tovább. Még egy megállás az útszélen egy kis falatozóra, no meg még egy a „becsali” csárdában, ahol üvegbe nyakaljuk a hideg sört (a tiszta szobában a törzsmester úr, meg a tizedes vacsnapozott, a nagy ivóban aratók, napszámosok egyezkedtek, szerződtek, kis villgó szemű magyarok hancuroztak a lábaik között) és újra nekiindultunk, hogy rövidesen Örvéndein kőszünk ki.

A református iskolában helyezték el a napközi otthont. Nyolcvan gyermeket lát vendégül. Nyolcvan szegény — bizony, valljuk be őszintén — toprongyos kis magyart többnyire olyan vidékről, ahol kevés a magyar szó, csak éppen hogy pislákol a magyar öntudat, de annál nagyobb a szegénység, nincstelenség és tehetetlenség. Az udvaron játszanak, hancuroznak a gyermekek. Fiúk és lányok vegyesen. Vidámak, mosolygósak, kedvesek, illedelmesek s ez szinte elfejteti velünk a ruházkodás elemi hiányait.

Bemegyünk a napközi otthon vezetőihez. Két lelkes, önfeláldozó és jóképű ügyes magyar leány: Ferencz Ella és Maklár Mária vezeti az otthont. Éppen a konyhában találjuk őket, ahol már javában készül a gyermekek ebédje Agnes néni szakavatott szakácsnői vezénylete alatt. Azonnal látjuk, hogy mi lesz a vasárnapi ebéd. A tűzhelyen nagy lábában finom paradicsomleves fő. Egy másik nagy lábában borjúpörkölt készül. A sarokban Agnes néni irányításával gyermekek szemezik a borsót. Mert ez lesz a körités a pörkölthöz. A sütőből is finom illatok szállnak felénk. Ott almáslepény sül, szintén a gyermekek számára.

Nem kell ehhez külön magyarázat és felvilágosítás. Megállapíthatjuk, hogy a napközi otthon kis szóránvendégei jól élnek. De meg is látszik ám rajtuk! Még csak két hete vannak itt, de már is színesebb az arcuk, elevenebb a tekintetük, bátrabb és közvetlenebb a beszédjük. Így mondják a vezetők is.

Ebéd után alvás. A hálótermek kissé primitívek. Padlóra szórt szalmán polkórok, lepedők: ezeken alusznak a gyer-

mény van a megyében s azt is tudjuk, hogy mindenütt ilyen szerető gondoskodás és ápolás veszi körül a kis szóránmagyarokat.

Az örvéendi napközi otthonnak nyolcvan kis vendége van. Többnyire Tataros és környéke szegény családjának a gyermekei. De vannak helyből is szegényebb gyermekek. Ezek csak napközben vannak itt, étkezni jönnek el, aludni hazajárnak. A legnagyobb baj és hiány a ruha. Szegények ezek a gyermekek. Van közöttük olyan, akit egy szál rongyos kis nadrágban és ingben engedtek el hazulról. A módosabbak — ezt is csak viszonylagosan kell érteni — ruhájukból „kölsönöznek” a számukra. Bizony, elhelne itt jó néhány darab kis ruha — sőhajt fel Ferencz Ella „ovónéni”, amikor ránéz a kis seregre. Igazat adunk neki ebben. Egyébként most remény van rá, hogy ruhát juttatnak a napközi otthon kis szegényeinek, de amint halljuk, a többi otthonok is ilyen inszegek, úgy hogy nehezen fogják kielégíteni a legszükségesebb értelmezett igényeket.

Lassan egy óra felé közeledik az idő. A gyermekeket előkészítik az ebédhez. Az átmeneti zápor után szép napsütéses az idő. A gyermekek az udvaron a kút köré sorakoznak fel, ahol nagy feteleken lesz a kézmosás. Előbb azonban megfürdöztetik az „ovónéni” Zolikát, a tábor legkisebb tagját. Vidám lubickolás következik ezután. A gyermekek hozzá szoknak a vízhez, a tisztasághoz. Ez is az otthon feladatai közé tartozik. Mert a szegénységgel sokféle elesettség jár. A tisztálkodástól való iszony is ezek közé tartozik.

Mosakodás után sorbaállnak a gyermekek. Kérésükre az ovónéni énekeltei őket. No, nem kell nagyon biztatni a gyermekeket. Alig hogy elkapják a kezdőhangot és megkapják a jelt, lendülettel és frissen zendül fel a magyar nóta. A falusiak is felfigyelnek a nótaszóra. Mert Ferencz Ella „ovónéni”, aki csak most végzett az Immaculata intézetben (most látjuk csak, hogy mit jelent ennek az intézetnek kiváló énekkultúrája!) sok szép magyar dalt tud ám és mindre megtanította az apróságokat. Oh, nem nehéz az új magyar dal! Olyan örömmel fájják, mint a kis angyalkák a szentképeken.

Vidáman vonul be a gyermekcsereg az ebédlőbe. No ne gondoljon senki összkomfortos valamire. Az iskola tantermében néhány kecskelábu asztal, néhány ütött-kopott asztal, rajta tányérok, pléhkanalak és villák. Mindenki ismeri a helyét. Imádság után pillanatok alatt leülnek és várják a következő vendégszót: első pászor levesért jön. Mert a sarokban már ott párolog a finom paradicsomleves. „Ella néni” osztja ki a gyermekeknek, „Mária néni” pedig a kenyert osztja szét. Egy-kettőre hangos lesz az ebédlő a tányérsörgéstől, kanalak kopogásától és a csámcsogástól. Bőven jut mindenkinek. A nagytányérok kétszer kapnak. Leves után borjúpörkölt és borsó. Utána almáslepény. Az élelmesebbek délutánra is spórolnak, de ez felesleges, mert délután uzsonnát kapnak.

Ebéd után alvás. A hálótermek kissé primitívek. Padlóra szórt szalmán polkórok, lepedők: ezeken alusznak a gyer-

mekek. Mindenkinek aludnia kell. Pedig vasárnap lévén, eljöttek a szülők is megnézni csemetéiket. De mind örülnek, mert látják, hogy gyermekeik jó helyen vannak. Csak a zöldséggel van egy kis baj. A gyermekek nem akarják szeretni! Igen, ez így van. A falusi nép nem főz zöldségféléket, hanem az „uraknak” hagyja. Pedig nagyon sokat veszítenek vele. Megpróbáljuk, hogy néhány gyermekbe belediktáljuk a finom borsót. Sikerül is. De aztán már nem ígérjük, hogy máskor is meg fogják enni.

A napközi otthon sorsa jó kezekbe van bízva. A lelkes kis vezetőktől megtudjuk, hogy milyen nagy támogatást jelent számukra dr. Isztin Dezső főjegye-

ző megértése. Ezt a megértést tapasztalják mindenütt. Éppen kezemügyébe akadt egy levél, amelyben Tatarosról a bányafőtiszt köszöni meg a lelkes és önfeláldozó munkát „Ella ovónéniék”, az otthon vezetőjének.

Kedves kis epizódja volt az otthonnak az adófőnök úr látogatása is. Hivatalos vizsgálatra szállott ki s ilyenkor természetesen, hogy kedveskedni akartak neki. Csirkepaprikás készült a jegyzőknél. Csak az ebédnél derült ki, hogy az adófőnök úr éppen ezt nem szereti. Nosza, a tiszteleteséknél is ezt készítették, sőt még a napközi otthon vezetői is. Szegény adófőnök úrnak mindenütt külön meg kellett magyarázni, hogy ki nem állhatja a csirkepaprikást. Azt azonban nem merjük állítani, hogy a „véletlenül” nem volt egy kis csalafintaság.

Kedves emlékekkel tértünk vissza az esti órákban Örvéndről, ahol tanúi lehettünk az új, magyarabb és szociálisabb szellem egyik nagy eredményének s mert mi az örvéendi kis otthonban az ország minden napközi otthonának lüktető életét megérezte.

Polyák István.

Felemelték a magánalkalmazottak nyugdíját

Julius 1-től kell fizetni a magasabb nyugdíjat

A Budapesti Közlöny szombati számában jelenik meg a minisztériumnak 3850—1943. M. E. számú rendelete, a magánjogi szolgálati jogviszony alapján járó nyugdíjak után nyugdíjpótlék fizetéséről szóló 1420—1942. M. E. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról.

A minisztérium a közelmúltban szabályozta újból a magánalkalmazottak fizetését s így szükségessé vált a magánjogi szolgálati jogviszony alapján járó nyugdíjakra megállapított pótlékelés körülbelül olyan mértékű, amilyen mértékben leg-

utóbb a fizetési pótlék is emeltetett.

A rendelet szerint ugyanis a magánalkalmazotti nyugdíjak után 3600 P-ig az eddigi 20 százalékos helyett 50 százalékos, 3600—6000 P-ig az eddigi 15 százalékos helyett 40 százalékos nyugdíjpótlékot, a 6000—12000 P között az eddigi 900 P helyett 2400 P-t, a 12.000—14.000 P között pedig olyan összeget kell nyugdíjpótlék címen fizetni, amely a nyugdíjat 14.400 P-re egészíti ki. A magasabb nyugdíjpótlékot 1943. évi július hó 1. napjától visszamenőleg kell fizetni.

Egy óra alatt előkerítette a rendőrség az elveszett utibőröndöt

Tévedésével védekeznek az előállított egyén

Eredményes nyomozást folytatott a nagyváradi rendőrség vasárnap délután. A nyomozás előzménye, hogy délután 5 óra tájban egy kolozsvári illető felhívta telefonon a rendőrséget, és közölte, hogy a bőröndje Budapest és Kolozsvár között eltűnt.

Nézetem szerint — mondotta a panaszos — a bőröndöt akkor emelhettem el valaki, amikor a gyors a nagyváradi állomásra érkezett. A károsult ezután pontos személyleírást is adott arról az utasról, akire gyanakszik s akit volt alkalma megfigyelnie, miután hosszabb időn át együtt utaztak.

A rendőrség a hír vétele után azonnal nyomozáshoz kezdett és alig egy óra alatt elő is állította a gyanús utast, akinél valóban megtalálták a bőröndöt. Az utitáskát a rendőrségen átvizsgálták és megállapították, hogy minden tárgy megvan benne, amiket a károsult bediktált.

Az előállított azzal védekezett, hogy a bőröndöt tévedésből vitte el.

A rendőrség a bravuros nyomozás után értesítette a kolozsvári panaszoszt, hogy utitáskája már megkeverték és a következő vonattal már kuldik is Kolozsvárra.

Most jelent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Ujhól szabályozta a vendéglők és kávéházak árait a közellátási miniszter

Módosult a sör és a szeszesitalok ára is

A hivatalos lap szombati számában közellátási miniszteri rendelet jelent meg a vendéglátó ipari üzemek és műsoros szórakozóhelyek legmagasabb árának szabályozásáról.

A kenyér legmagasabb ára minden vendéglátó ipari üzemből darabonként 8 fillér, ehhez járul a kiszolgálási díj. A péksüteményeknél a beszerzési ár minden vendéglátó ipari üzemenél egyégesen legfeljebb 4 fillérrel, valamint a kiszolgálási díjjal növelhető. Amennyiben a péksüteményt külön kenyereslánya szolgálja ki, a kiszolgálásért egy fillér számítható.

Vendéglői árak

A rendelet a következő vendéglői ételárakat állapítja meg (első szám az osztályon felüli vendéglőkben, második szám az I. csoportba tartozó I. osztályú vendéglőkben, harmadik szám a 2. csoportba tartozó I. osztályú vendéglőkben, negyedik szám a 3. csoportba tartozó I. osztályú vendéglőkben, ötödik szám a 4. csoportba tartozó I. osztályú vendéglőkben hatodik szám pedig a büfékben felszámítható legmagasabb ár) hústalan menü: 4.10, 2.80, 2.60, 2.40, 2.30, 1.50; feltételes menü: 3.00, 2.90, 2.60, 2.50, 1.76; húsos menü: apró húsból: 4.50, 3.30, 3.10, 2.90, 2.80, 1.88; húsos menü marha-, sertés-, vagy borjúhúsból: 5.30, 3.60, 3.40, 3.30, 2.00; húsos menü szárnyas, hal, aulac, vagy angyal húsból: 6.30, 4.50, 4.40, 4.10, 4.00, 2.80; előétel: 2.80, 2.30, 2.10, 2.00, 1.88 pengő.

Levesek: napi leves 1, 0.76, 0.72, 0.68, 0.66, 0.40; szárnyas ragout leves: 1.12, 0.96, 0.90, 0.86, 0.82, 0.56; erő- és krémleves: 1.38, 1.12, 1.08, 1.02, 1.00, —; rákkrémleves: 3, 2.50, 2.40, 2.30, 2.10, —; pengő. Tojásételek: gomba, vagy velő tojással 3.90, 3.60, 3.50, 3.20, 3.00, 2.10; kacsintótojás: 2.40, 1.96, 1.80, 1.66, 1.06. Mártások: a napi mártás ára ugyanaz, mint a napi levesé, tartár, majonéz: 1.62, 1.26, 1.12, 1.00, 0.88, — pengő.

Főzelék és köret: napi főzelék üresen 1.26, 1.00, 0.96, 0.90, 0.88, 0.50; főzelék feltéttel: 2.30, 1.88, 1.76, 1.62, 1.52, 1.12. Angol bab, cukorborso, kelbimbó: 2.80, 2.10, 2.00, 1.88, 1.76, 1.26; kelvilág, spárga, töltött gomba, töltött paradicsom: 3.80, 3.00, 2.90, 2.60, 2.00, 1.62; egyszerű köret: 1.26, 1.00, 0.96, 0.72, 0.88, 0.50; párizsi köret: 4.40, 3.30, 3.10, 2.90, 2.80, —; rakott burgonya: 2.80, 2.30, 2.10, 2.00, 1.88, 1.00. Saláták: fejes, burgonya, paprika, uborkasaláta, cékla, kovászos, vagy ecetes uborka: ára ugyanaz, mint a napi levesé, francia saláta, burgonyasaláta majonézzel: 2.30, 1.76, 1.62, 1.50, 1.38 pengő.

Húsételek árai

Marhahúsok: apróhús 3.10, 2.50, 2.40, 2.30, 2.10, 1.30; főtt és párolt hús: 3.80, 3.—, 2.90, 2.60, 2.50, 1.50; párolt bélszín vagy filé 4.80, 3.50, 3.40, 3.10, 3.— és 1.88, kész angolhús: 5.—, 3.80, 3.60, 3.40, 3.50, 2.—, frissen készült angolhús: 5.60, 4.10, 3.80, 3.60, 2.30 pengő. Borjú- és sertéshúsok: apróhús: 3.50, 2.80, 2.60, 2.50, 2.40, 1.38, székelygulyás, töltött paprika, töltött-káposzta, rakott káposzta, töltött kalarabé: 3.80, 2.90, 2.80, 2.60, 2.50, 1.38, kész sült: 4.40, 3.30, 3.10, 2.90, 2.80, 1.88.

Frissen sült: 5.00, 3.00, 3.50, 3.30, 3.10, 2.00, malacpörkölt és malacsült: 5.80, 5.00, 4.80, 4.50, 4.40, 2.90, malaccomb: 6.50, 5.40, 5.30, 5.00, 4.80, 3.10 pengő, vegyes húsételek: Ujház tyúklevés: 6.00,

5.50, 5.00, 4.50, 4.20, 3.30, marhanyelv: 4.00, 3.30, 3.10, 2.30, 2.80, 1.88. Sertésnyelv és borjúnyelv: 3.00, 3.50, 2.40, 2.10, 2.00, 1.38, savanyutüdő: 2.80, 2.30, 2.10, 2.00, 1.88, 1.12. Vese velővel: 3.10, 2.80, 2.60, 2.40, 2.30, 1.50, borjúmáj: 4.80, 3.80, 3.60, 3.40, 3.30, 2.00. Bécsi virstli tormával vagy mustárral: 2.00, 1.60, 1.48, 1.36, 1.24, 0.94, bécsi virstli lecsóval, vagy lében burgonyával: 2.40, 2.20, 1.86, 1.74, 1.60, 1.24, debreceni: 2.30, 1.88, 1.76, 1.64, 1.50, 1.14, disznótör: 6.30, 5.00, 4.80, 4.50, 4.40, 3.30.

Tésztaneműek árai

Tészták: napi főtt vagy sült: 2.00, 1.62, 1.50, 1.38, 1.26, 0.70, mignon: 0.88, 0.76, 0.72, 0.72, 0.68, 0.66, 0.40, torta és egyéb cukrászsütemény: 1.76, 1.46, 1.30, 1.20, 1.10, 0.70, desszert: 1.62, 1.26, 1.12, 1.00, 0.88, 0.60, krém és rizs: 1.88, 1.50, 1.38, 1.26, 0.76, gesztenyepüré habbal vagy krémmel: 2.30, 1.76, 1.62, 1.50, 1.38, 0.88, fagyalt: 2.60, 1.64, 1.50, 1.38, 1.26, 0.76, jegeskávé: 2.80, 1.88, 1.76, 1.02, 1.50, 1.00 pengő.

Egy adag külföldi gyümölcsből készült befőtt: 5.—, 3.80, 3.50, 3.30, 3.10 pengő, egy adag roquefort vajjal: 2.30, 1.88, 1.76, 1.62, 1.50, 1.12 pengő. Szárazszázeles babkávából készült feketekávé: 2.—, 1.50, 1.38, 1.26, 1.12, 0.88, valódi tea, cukorral: 2.40, 1.76, 1.62, 1.50, 1.—, vegyes ételek: sonka 3.50, 2.80, 2.60, 2.40, 2.30, 1.50, libamáj 6.—, 5.—, 4.80, 4.50, 4.40, 2.90, imbisz 6.—, 4.—, 3.90, 3.60, 3.50, 2.60 pengő.

Kávéházi árak

A rendelet melléklete közli a kávéházi árakat. Az árak a következők (első szám az I. csoportba tartozó I. oszt. kávéházakban délután 4-ig, a második szám a délután 4-től, a harmadik szám a 2. csoportba tartozó I. oszt. kávéházakban délután 4-ig, a negyedik szám a délután 4-től felszámítható ár: kávé és tej, szárazszázeles babkávából készült feketekávé: 1.50, 1.76, 1.38, 1.62, 75 százalékos babkávából készült feketekávé: 1.38, 1.62, 1.26, 1.50, 50 százalékos babkávából készült feketekávé: 1.26, 1.50, 1.12, 1.38, 50 százalékos aluli babkávakeverékből vagy tisztán kávépótlókból készült feketekávé: 1.12, 1.38, 1.—, 1.26, ugyanilyen kávéval készült 2 deci tejeskávé: 1.38, 1.26, 1.50, 3. deciliter 1.76, 2.—, 1.50, 1.76.

Kapuciner: 1.26, 1.50, 1.12, 1.38, meleg vagy hideg tej deciliterenként: 0.50, 0.50, 0.46, 0.46, valódi tea cukorral: 1.76, 2.00, 1.62, 1.88, kevert vagy magyar tea: 1.26, 1.38, 1.26, rum teához: 0.50, 0.50, 0.50, 0.50, citrom teához: 0.26, 0.26, 0.26, 0.26, valódi kakaó 2 deci: 1.76, 2.00, 1.62, 1.88 pengő. Teljes reggeli: 2.10 és 2.00, Kávéházi vacsora: 2.30, 2.10, joghurt: 1.26, 1.50, 1.26, 1.38, gyümölcsrizs: 1.62, 1.88, 1.50, 1.76, jegeskávé: 1.88, 2.10, 1.76, 2.00, fagyalt: 1.76, 2.00, 1.62, 1.88, málnaszörp: 1.12, 1.26, 1.00, 1.12, oszaja, puncs, grog: 2.10, 2.50, 2.10, 2.40, Péche-Melba, Coup Jaques, Macedonie: 3.10, 3.50, 3.00, 3.40 pengő.

A rendelet közli a kifőzési és kávémerési árakat is, majd külön táblázatban közli a sör legmagasabb árát.

Halok árai

A sörárak a következők (első szám az osztályon felüli, második szám az I. osztályú, harmadik szám a II. osztályú

negyedik szám a III. osztályú vendéglőkben felszámítható sörár); kimért sör 12 fokos piccolo: 0.58, 0.56, 0.54, 0.50, háromdecis pohár: 0.86, 0.86, 0.84, 0.82, 0.78, korsó 1.42, 1.38, 1.34, 1.26, palackos sör kávéházakban: 0.45 literes: —, 1.96, 1.86, 1.66, 0.7 literes: —, 2.66, 2.46, 2.26, 1.5 literes: —, 4.50, 4.20, 4.00 pengő, palackos sör egyéb vendéglátóüzemekben: 0.45 literes: 1.66, 1.56, 1.46, 1.36, 0.7 literes: 2.26, 2.16, 1.96, 1.86, 1.86, 1.5 literes: 4.20, 4.10, 3.80, 1.60 pengő.

A rendelet külön táblázatban közli a közönséges kimért égetett szeszesitalok

legmagasabb vendéglátóipari árait. A 37 értékességű likőr ára kávéházban: 1.50, I. o. vendéglőkben 1.10, II. o. vendéglőkben 1.00, III. o. vendéglőkben 0.90 pengő, brandy féldeciliterenként: 2.20, 1.60, 1.50, 1.40, gyümölcs, törköly, seprő, gabona, rozs tengeri pálinka árak, wiski, gin, ánizs, kömény és lengyel pálinka, 50 százalékos fél deciliterenként: 1.80, 1.30, 1.20, 1.10 pengő, arató pálinka 1.20, 0.90, 0.80, 0.70 pengő.

A szikviz legmagasabb vendéglátóipari ára palackokban osztályon felüli vendéglőkben és kávéházakban literenként 68 fillér, félliterenként 40 fillér, 0.2 literes piccolo palackonként 20 fillér, büffékben literenként 48, félliterenként 24 fillér, 0.2 literes palackonként 18 fillér, poharanként történő kiszolgálás esetén osztályonfelüli vendéglőkben és kávéházakban deciliterenként 12 fillér, vendéglői büffékben 8 fillér.

Az új árak szombaton életbeléptek.

Visszaköveteli elajándékozott vagyonát egy 78 éves berekböszörményi földműves

Hála helyett üldözéssel fizettek a megajándékozottak

Nagyvárad, július 17. Agod Mihály berekböszörményi földműves, ügyvédje, dr. Krajnik Sándor útján érdekes keresetet adott be a nagyváradi törvényszéken.

Keresetében előadja, hogy feleségével, néhai Varga Juliánnal 1931 augusztus 21-én közjegyző előtt készített ajándékozási szerződéssel Décsi (Décsi) Sándor cipész és neje, Varga Etelka tulajdonába adták berekböszörményi ház- és egyéb ingatlanait a holtig tartó haszonélvezeti jog fenntartásával. Felesége halála után a megajándékozottak beköltöztek házába és birtokba vették a többi ingatlanokat, sőt az ingóságokat is, azok teljes jövedelmét, bár neki haszonélvezete van az egész vagyonra, kizárólag a saját céljaikra fordítják s neki még a hatóságilag megállapított s a megélhetéséhez szükséges minimális fejadagot sem hajlandók kiadni. Ezenkívül —

szól tovább a kereset — folyton szidták, lekötötték, életveszélyesen fenyegettek s általában olyan brutális magatartást tanúsítottak vele szemben, hogy már az öngyilkosság gondolatával foglalkozott s végül is 78 éves korában arra kényszerült, hogy saját házából elmeneküljön s 84 éves bátyjánál keresen menedéket. Mivel megajándékozottak a kereset szerint súlyos hátlátlanságot követtek el vele szemben, ő az ajándékozást visszavonta, amit azonban Décsik nem hajlandó tudomásul venni. Ezért kéri a bíróságot törvényes eljárás lefolytatására s arra, hogy az ajándékozás részéről történt visszavonása jogosságának és hatályosságának kimondása mellett kötelezze az alpereseket az ő tulajdonát képező összes ingóságok kiadására, továbbá az eladott és elhasznált jószágai ellenértékének 1500 pengő és a perköltségek megfizetésére.

Szociális kiállítást rendez a főváros Szent István napján

Az ország városai és községei külön-külön ünnepeket rendeznek

Budapestről jelentik: Az idei Szent István-ünnepek a tragikus világéges elhuzódása folytán külsőségekben nem lesznek hasonlíthatók az elmúlt évek ünnepeihez. A főváros a közellátási nehézségek, valamint a férőhelyek és a szállodák zsúfoltsága következtében a vidékről a fővárosba zarándoklókat nem tudja elhelyezni. Az iskolák, amelyek azelőtt tömegszállásokká alakították át, most esetleges légveszély miatt más célra vannak lefoglalva. A főváros vezetősége az illetékes minisztériumokkal már tárgyalta az ünnepek rendjét. 1943-ban honalapító királyunk ünnepét a főváros bensőséges keretek között üli meg és a vidéki városok, valamint az ország minden községe külön-külön ünnepeket rendez.

A Szent Jób-körmenetet a békeévek

pompájával tartják meg, de elmarad a vidékiek színpompás felvonulása. A gyöngyösbokrétások most is feljönnek ugyan Budapestre és néhány napon keresztül szerepelnek a Margit-szigeten, de a túzijáték és a különböző népművelések a háboru miatt elmaradnak.

A főváros vezetősége a minisztériumokkal karöltve, szociális kiállítást rendez. Az országos szociális felügyelők és a főváros illetékes szervei bemutatják azokat a mélyreható szociális intézkedéseket, amelyeket a magyar állam a magyar nép érdekében tett. A kiállítás keretében bemutatásra kerül szociális intézményeink fejlődése, bemutatják az ONCSA építkezéseit, a lakótelepeket, kislakásokat, házhelyekcsoportjait és mindazokat a nagyjelentőségű szociális intézményeket, amelyek az utóbbi években létesültek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Mezőtelegre, látogatott a Nagyvárad Arpád Lövész Egyesület

Nagyvárad, július 19. A nagyvárad-i lövészegyesület mintegy harminctagú mintacsapata tegnap, vasárnap meglátogatta a mezőtelegi lövészegyesületet. A mintacsapathoz szép számmal voltak képviselve a nagyvárad-i rendőrség, a Carmen cipőgyár és a Városi Vasút több versenyen sikeresen szerepelt lövészei. Az Ajtay G. Gyula megyei lövészintéző, ügyvezető elnök vezetésével a reggeli vonattal érkező csapatot és kiránduló csoportot Mezőtelegre magyar szeretettel fogadta. Dél előtt az egész látogató csoport részt vett egy római katolikus, mint a református istentiszteleten. Délután a község háza nagytermében rendezett előadáson Domokos Jenő kántor-tanító, a mezőtelegi lövészegyesület ügyvezető elnökének megnyitó szavai után Ajtay G. Gyula több mint egy órán át ismertette a lövészmozgalom nemzetvédelmi és nemzetnevelési céljait és a magyarság nagy részének a közösségi élettel szemben tanúsított közönye ellen beszélve, rámutatott a magyarság létfontosságú kötelességeire. Ezt követően a nagyvárad-i egyesület lövészei a mezőtelegi levante lőtérre sikeres bemutató lövészetet rendeztek. A mezőtelegi egyesület Guillaume Károly ny. áll. alezredes fővédnökségére, Baka János római katolikus plébános és Molnár Károly református lelkes védnöksége alatt és támogatásával működik. Az egyesület életében élénk részt vesznek Mezőtelegi Nemzetvédelmi Keresztessé is, elsősorban Szabó Géza szijvárdi, levante parancsnok és Okos György Gyula.

BORVIZFORRÁS FAKADT A TORJAI SZANATÓRIUMÉPÜLET HÁLÓTERMÉBEN. Torjáról jelentik: Még a megszállás utolsó éveiben munkásbiztosítási szanatórium építését kezdték meg Torja közelében a Jókai regénye révén is jól ismert Bálványosvár tövében. A szanatóriumban tüdőbetegeket szándékoztak elhelyezni. A napokban az elhagyott szanatórium épületének egyik nagyobb hálótermében megrepedezett a betonpadlózat és a hasadékból víz tört elő. Amikor a vizet megvizelték, nagy meglepetéssel állapították meg, hogy a szobában felfakadó forrás a legtisztább, erősen ezánsavas tartalmú borvizet hoz felszínre. A forrás vize csakhamar elárastotta a szobát és átfolyt a szomszédos termekbe is. Olyan bővizűnek bizonyult, hogy nem sikerült bedugaszolni, azért kibontották a hálóterem falát és az így készült nagy nyíláson át, ezéles és nagy árokban kivezették az épületből a kítőnő borvizet. A szanatóriumi szobában fakadt gyógyforrás további sorsáról még nem döntöttek.

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

Orvosi hír. Dr. Barsony Vilmos szülész, nőgyógyász szakorvos, kórházi h. főorvos ismét rendel. Rimanóczy-u. 16. Telefon: 22-20.

IPARTESTÜLETI HIRDETMÉNY. A vas- és fémipari szakosztály vezetősége felhívja mind azon tagjai figyelmét arra, hogy mindazok, akik feketelemezt-utalványok (tehát kiutalások) birtokában vannak, feketelemeznél VII/60-ig, horganyzottlemeznél VII/80-ig, folyó hó 27. napjáig bezárólag feltétlen átvegyék, mert ellenkező esetben az utalvány hatályát veszti. Értesítjük mindazokat, akik faszenet igényeltek, folyó hó július 7-től utalványukat a szakosztályi irodában 3 napon belül okvetlen vegyék át, úgyszintén 20-tól átvehető az enyv- és a szez-utalványok is. Jelentkezések idejében úgy a tagsági könyv, mint az alkalmazottak munkakönyvét a szakosztályi irodában bemutatandó felülvizsgálás végett. Elnökség.

Magyar dalünnepélyt rendez folyó év július hó 25-én délelőtt 11 órakor matiné keretében az Egitőmunkások Dalköre a nagyvárad-i énekkarok közreműködésével. Beszédet mond dr. Szabó Lajos daloskerületi elnök és Szabó János országgyűlési képviselő. Szébbnél-szebb dalokat énekel a MÁV Turul dalegy. let, a M. Kir. Postaaltisztek énekkara, a Sztáray Mihály Református Énekkar és az Egitőmunkások Dalköre. Magyar táncot lejt Soós Lilike. Magyar nótákat énekel Nagy Lujzika. Szavál Mak-say József. A dalünnepély a NMK otthon dísztermében lesz, 60 filléres belép-tidijakkal.

FELHÍVÁS. Felhívjuk mindazon ön-álló iparosok figyelmét, akik benzint (motalkót) nyilatkozat alapján benzín-elárúsítók útján igényeltek és azokat nem kapták meg, saját érdekükben pontos adatok felvételért az illetékes szak-osztályoknál jelentkezzenek folyó hó 24-éig. Elnökség.

Megnyílt a Katolikus Nyári Egyetem Kassán. Kassáról jelentik: (MTI) Szi-nyei-Merse Jenő vallás- és közoktatás-ügyi miniszter vasárnap délelőtt a Kato-likus Nyári Egyetem megnyitására Kassára érkezett. A pályaudvaron lel-kes fogadtatásban részesítették, amely-t a miniszter néhány keresetlen szó-val köszönt meg, majd szállására a püspöki palotába hajtatott. A miniszter a megnyitó ünnepségen beszédet mon-dott. A tudás és kultúra — mondotta — a nemzeti erő felbecsülhetetlen kin-csei. Az egyik hivatali elődóm, gróf Klehelsberg Kunó feladatává tette kul-turfőlnyünk megvalósítását. Ez a nyá-ri egyetem is kulturfőlnyünk és tu-dásunkat szolgálja.

171/1943. vgt. szám.
ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Böloni Pál ügy. által képviselt Ro-senfeld Sándorné, szül. Stolec Friderika javára 2000 P tőke és ennek 1942. má-jus 8-tól járó 5% kamatai és 445 P 85 fill. megállapított költség és jár. és 700 P tőke és jár. iránt az árverés megtar-tását elrendelem végrehajtást szenvedő lakásán. Ottomány községben leendő megtartására határidőül 1943. évi jú-lius hó 28. napjának délutáni 2 óraja tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt és a végrehajtási jegyzőkönyv 1-21, 23-29 t. a. összeirt butorokat, bivaly, lovakat, eszkereket, hordót, szénát s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becsár kétharmadrészéért, készpénzfizetés mellett el fogom adni. Érmihályfalva, 1943. június 16.

Papp Ferenc,
 kir. bírósági végrehajtó.

Jávor Pál, Tasnády Mária, Cselényi és Szilassy az első magyar részben színes világfilmben
Beszélő köntös
 Hétfőn utoljára: **Enyám vagy**
 Keddőtől az APOLLO-ban

Jókai Mór örökszép regénye
Az új földesúr
 Főszereplői: Somlay, Egry Mária, Uray, Lázár Mária, Mály, Jávor.
 Hétfőn utoljára: **Eladó birtok**
 Keddőtől a CASINOBAN

IFJ. DR. CZIFFRA KÁLMÁN DE-RECSKEI FŐSZOLGABIRÓ. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminisz-ter dr. Cziffra Kálmán szalárdi járási főszolgabíró a közszolgálat érdekében a derecskei járás főszolgabírói állásába áthelyezte. Ugyanezen okból dr. Géczy András kunszentmiklósi járási főszolga-bíró az élesdi főszolgabírói járásba át-helyezte.

Tiltakoznak a protektorátus püspökei. Prágából jelentik: A protektorátus püspöki kara, élén az olmtüzi érsekkel tiltakozását jelen-tette be a polgári célpontok, elsősor-ban a templomok bombázása ellen. A tiltakozás többek között a követ-kezőket mondja: A gyűlölettel teljes diüh nem elégszik meg az európai katonai célok bombázásával, hanem vá-logatás nélkül védtelen emberek ellen fordul és Isten házáit sem kíméli. A dómok, oltárok, pótolhatatlan épü-letek és más egyházi emlékművek szétrombolásában mi nem a lovagias-ság vagy az erő kifejezését látjuk, hanem a katolikus vallás és az ősrégi európai kultúra semmibehevésének legmagasabb fokát.

Franco tábornok a bolsevista veszély-ről. Madridból jelentik: (MTI) A NTI je-lenti: Franco tábornok a spanyol nemzeti ünnep alkalmával a fallange előtt beszédet mondott a bolsevista veszélyről. Rámutatott a bolsevisták egyre növekvő igényeire, melyeket idegen hatalmak útján jelentett be. A bolsevizmus kezét a szláv orszá-gokra, a dardanellákra, sőt Északaf-rika felé is kinyújtja.

CSEPLÉSI ELLENŐRT KERES A VÁ-ROS. Nagyvárad város polgármesteri hi-vatala városgazdasági ügyosztálya a kö-vetkező hirdetményt adta ki: A város bergazdaságában egy 7-ik-8-ik gimná-ziumot, vagy kereskedelmi iskolát vég-zett fiatalember cseplési ellenőrnek fel-vétetik. Jelentkezni lehet a hivatalos órák alatt a városgazdasági ügyosztá-lyán (városháza, II. em. 26.), ahol min-den erre vonatkozó felvilágosítás meg-tudható.

A SZOVJET VÉDELEM ÉS AKNA-HARC címmel érdekes cikket közöl a Magyar Katonaujság e heti száma a szovjet hadvezetőség sajátos védelmi hadműveleteiről és az aknaharcról, amely a vörösek kedvelt eszköze a most folyó küzdelemben. Ezenkívül számos idősezerü riportot, elbeszélést és viész- emlékeztést tartalmaz a képekkel gazda-gon illusztrált Magyar Katonaujság leg-újabb száma, amely tizenkét oldal ter-jedelemben, színes képes melléklettel 10 filléres áron kapható az összes- trafikok-ban és újságárusnál.

Meghalt Szemlér Ferenc édesanyja. (MTI) Özv. Szemlér Ferencné szül. al-ésőlvaj és csáktornyai Lendvai Má-ria július 17-én elhunyt. Az elhunyt-ban édesanyját gyászolja Szemlér Fe-renc, a kiváló erdélyi költő és író.

Az Actio Catolica 105. sz filmkritikája

A MINTAFÉRJ. Filmbóhozat gro-teszk helyzetekkel de nem gunyolása a házassátnak.
 ASSZONY A KATEDRAN. Bájó-humoru német film. Erkölcslleg ko-fogástalan.
 CARMELA. Igazán olasz tempera-mentumu, romantikus, kissé lehetet-len történet, Semmi bántó nincs be-ne és bár erkölcsileg közömbös, kü-lönösen szép felvételeinél fogva ajánlható.
 KOMÉDIÁSOK. Kulturtörténeti film a német színészet küzdelmes hősko-rából, nemes irányzattal, tisztá erköl-esi légkörben.

143 pengőt gyűjtöttek az I. számú polgári iskola növendékei a hadbavonultak hozzátartozóinak

Nagyvárad, július 19. Ismeretes, hogy az I. számú állami polgári fiúiskola növendékeit milyen kiváló hazafias és szociális szellemben nevelik tanáraik. Ennek a hazafias és szociális szellem-nek a növendéke most újabb tanubi-zonságát adták. A vizsgák alkalmával saját zsebpénzükből 143.76 pengőt gyű-jtöttek össze a hadbavonultak hozzátar-tozóinak. Ez a gyűjtés annál is inkább figyelmet érdemel, mert a növendékek többnyire szegényesorsu gyermekek, akik maguk is inkább támogatásra szorulnak. Az összegyűjtött összeget Péter Gyula és Kőszeghy András taná-rok befizették a nagyvárad-i hadigondo-zó hivatalához.

Rendkívüli ülészak a bolgár parla-mentben. Szófiából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A bolgár parlament kedden délután megkezdte rendkívüli ülészakát.

SZÉP SIKERT ARATTAK A MA-GYAR TENISZEZŐK A NÉMETEK FE-LETT. Berlin. (MTI) A magyar tenisz-válogatott vasárnap a németek ellen a következő eredményt érte el barátságos találkozó keretében. Asbóth—Koch 6:3, 6:4, 6:3. Katona—Gies 4:6, 9:7, 2:6, 12:14. Asbóth, Katona—Koch, Gies 6:4, 6:2, 7:5. Florián Aliz— Frau Ger-lach 8:6, 6:8, 6:1. Florián, Asbóth— Frau Gerlach, Koch 6:3, 6:4.

Pártoljuk a keresztyény kereskedelmet

Folyóirat-szemle

Megjelent a Magyar Szárnyak

Megjelent a *Magyar Szárnyak* a magyar nemzeti repülésügy népszerű folyóirata. Új száma is a Jánosy István szerkesztése által fémjelzett módon hozza a bel- és külföldi repülés legfrissebb eseményeit és érdekes kommentárokat a jelenlegi helyzet-hez.

Bisits Tibor repülőalezredes írja a Légiháború krónikáját adja. Vitéz Szentnémedy Ferenc ezredes a világ légiforgalmáról ír. Nagy Béla százados egy neves olasz repülőújságíróval interjúval meg és szólaltat meg saját írásaiban is a lapban.

A magyar sportrepülésnek rendkívül mozgalmas két hete minden eseményét kapjuk itt izlésesen illusztrált érdekes előadásában, megismerjük nagyszerű új repülőteljesítményeiket is.

Több érdekes műszaki apróság, harci gépek leírása, repülőorvosi újdonságok egészítik ki a gazdag és változatos tartalmat, amelyet hatalmas képes oldalak is tarkítanak.

A *Magyar Szárnyak* új számának ára változatlanul 50 fillér. Mutatványszámat a kiadóhivataltól (Bp. VII. Király-utca 93.) kérjük.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1943. júl. 26-án, a másodikat 1943. aug. 3-án, a városi közraktárban (Thaly Kálmán u. 2.) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrése erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság a becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 6 százalékos.

4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. jun. 17.

Literáti János,
végrehajtó.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1943. aug. 4-én, a másodikat 1943. aug. 14-én a városi közraktárban (Thaly Kálmán u. 2.) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrése erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság a becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 6 százalékos.

4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. jun. 17.

Mester Mihály,
végrehajtó.

SPORT

6:2-re győzött a Nagyvárad SE a Nagybányai SE vízilabda csapata felett

Jó eredményeket hozott a házi úszóverseny

Nagyvárad, július 14. Vasárnap délután a helybeli partifürdő verseny medencéjében az Északerdélyi vízilabda bajnokság első fordulóján szép számu közönség előtt 6:2, félidő 4:2 arányban fölényesen győzött a Nagyvárad Sport Egylet vízilabda csapata, amely tavaly a bajnokságot nyerte.

A csapat a következő összeállításban állt ki: Küzdy, Vass, Jóna, Aranyossy, Szántay, Iván, Müller. Bár az edzés hiány meglátszott a fiukon, mégis a nagyobb technika és fizikai erő mesaként kidomborodott és 6:2-ös megérdemelt győzelemhez juttatta a Váradiakat.

A vízilabda mérkőzés előtt az NSE házi úszóversenyt rendezett, amely a következő eredményeket hozta: 200 m. női, férfi: 1. Papp, 2. Szakáts, 3. Székely; 100 m. férfi gyors: 1. Bereczki, 2. Oravetz, 3. Kobra, 50 m. ifj. fiú gyors: 1. Várfalvy, 2. György, 3. Székely 50 m. leánygyermek mell: 1. Papp, 2. Marozsan, 3. Tóth 10 m. női gyors: 1. Grein eth, 2. Szabo, 3x50 m. vegyes váltó: 1. Papp, Székely, Bereczki, 2. Várfalvy, Zakariás, György, 3. Kobra, Bagdan, Oravetz.

A Nagyvárad Sport Egylet vezetője ezúton is hálás köszönetet mond városunk sportszerető polgármesterének, a Közüzeme és a Partifürdő igazgatóságának a versenyek sikeres megrendezése érdekében nyújtott értékes erkölcsi és anyagi támogatásért és tisztelttel kéri, nem tagadja meg ezután sem jóindulatát, hogy elérhesse célját: a városi úszósport magas színvonalra való emelését.

A Nagyvárad Sport Egylet vezetője ezúton is hálás köszönetet mond városunk sportszerető polgármesterének, a Közüzeme és a Partifürdő igazgatóságának a versenyek sikeres megrendezése érdekében nyújtott értékes erkölcsi és anyagi támogatásért és tisztelttel kéri, nem tagadja meg ezután sem jóindulatát, hogy elérhesse célját: a városi úszósport magas színvonalra való emelését.

A Nagyvárad Sport Egylet vezetője ezúton is hálás köszönetet mond városunk sportszerető polgármesterének, a Közüzeme és a Partifürdő igazgatóságának a versenyek sikeres megrendezése érdekében nyújtott értékes erkölcsi és anyagi támogatásért és tisztelttel kéri, nem tagadja meg ezután sem jóindulatát, hogy elérhesse célját: a városi úszósport magas színvonalra való emelését.

Körversenyt rendez a magyar kerékpáros Szövetség

Budapestről jelentik: Július 24-én és 25-én rendezik meg a Magyar Kerékpáros Szövetség három szakaszból álló országúti körversenyt budapesti-nagyvárad-kolozsvári útvonalon.

Az első többnapos országúti versenyt 1926-ban rendezte meg a Budai Kerékpár Egylet nagy sikerrel. A következő évben a rendezést átvette a Magyar Kerékpáros Szövetség. A háromnapos versenyek később négy, majd ötnaposakká bővültek és nagyban hozzájárultak a kerékpározás népszerűsítéséhez.

Az idei verseny sorrendben a tizen-

harmadik. Az első napon, július 24-én a versenyzők Budapestről kiindulva Nagyváradig versenyeznek. Ennek a szakasznak távja 260 km. Július 25-én Nagyváradról Kolozsvárra futnak be a versenyzők. A táv ezen a szakaszon 150 km. A verseny harmadik szakasza Kolozsvár belterületén, egy 1 km-es körpályán házak között bonyolódik le 50 km-es távon.

A verseny iránt országsejerte, de különösen a verseny útvonalába eső városokban és községekben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

SZINHÁZ

Kedden, szerdán és csütörtökön ismét a Nemzeti Színház vendégszerepel Nagyváradon

Csokonai nagyszerű vígjátékát, „Özvegylárnyóné”-t mutatják be

Július hó 20—21—22-én a budapesti Nemzeti Színház együttese játszik a Szigligeti Színházban. Színe kerül *Özvegylárnyóné*, Csokonai Vitéz Mihály vígjátéka.

Főszerepeket játsszák: Göbi Hilda, Olthly Magda, Apáthy Imre, Major Tamás, Ungváry László, Lázár Ida, Rajz Lajos és Lakóczy Sándor.

Előadás kezdete háromnegyed 8 órakor.

Felemelt helyárak: legdrágább jegy 7.50 pengő. Elővételi pénztár 19-én, hétfőn reggel 8 óráig.

Az előadásoknak külön érdekessége, hogy Major Tamás elszavalja Ady: Csokonay Vitéz Mihály ébredése című költeményét.

Nagy meglepéssel nyilatkozott a Tacsó együttese a vidéki körutáról

Nagyvárad, július 19. Ismeretes, hogy a Nemzeti Színház színészei nemrégén Niccodemi olasz író Tacsó című vígjátékával vendégszerepeltek Nagyváradon és több más vidéki városban. — Nagyváradon hatalmas sikere volt a vendégszereplésnek. Erről a turnéről tegnap érkezett meg Mészáros Ági, Eöry Kató, Könyves-Tóth Erzsébet, Kovács Károly, Pethes Ferenc, Apáthy Imre és két akadémiai növendék. A Tacsó-turné feltűnő sikeréről Apáthy Imre a következőket mondotta:

— Ungváron azzal kezdődött a turné,

hogy két előadás helyett három kellett tartani, Nagyváradon három helyett hat előadást tartottunk, ugyanez ismétlődött Debrecenben, Hajduböszörményben és a turné többi állomásán. Mondhatom, megindító volt az a lelkes érdeklődés, amellyel a vidéki városok közönsége együttesünket fogadta és valamennyi előadásunk nézőterét zsúfolásig megtöltötte. A legzebb emlékekkel jöttünk haza s arra gondoltunk, hogy más színházak sikeres darbjainak együttese is megtehetné ezt a vidéki körutat. Nem banná meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Megvételre keresek 40—42-es teniszcipőt. Cim a kiadóban. 423
Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

Allást nyec

Tisztviselő azonnali belépésre felvétetik, ki munkás bérelszámolásban, OTI, adó, stb. jártas. Írásbeli ajánlatokat igény és referencia megjelölésével „Keresztény” jellegre a kiadóba. 424

Allást keres

Könyvelést, könyvek felfektetését, vezetését, ellenőrzését, szervezését, adó-ívek helyességének felülvizsgálását szakemberként és lelkiismeretesen intézi Tóth Gizella könyvelési irodája. Hlatky Endre-utca 3. II. em. 7. 405

Különféle

A mostani háború rokkant vagy vitéz tisztjével ismeretséget keres keres. ténnyé. „Jó üzlet” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Bazárépület 415

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragázást poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutoras Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Jóforgalmu pékséget bérbe vennék. Címeket a kiadóba kérek. 399

Ingatlan

Egy katasztrális hold szőlő sűrű, sen eladó. Ár 25.000 pengő. — Egy 2 szobás, konyhás, előszobás beköltözhető lakás, központhoz közel. Ár 26.000 pengő. — Egy házhelynek való telek 9000 pengőért eladó. Erdőkölödj özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. szám. 419

Lakás

2 szobás magánházat megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 409

Oktatás

Szabó Ferenc GYORSIRO. és GÉPIRÓISKOLÁJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941.—42.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon: 29—78.

Elveszett

Elveszett vasárnapra virradó éjjel nagyállomástól Szacsavay-, Szabadság-utcai útvonalon, bárki számára értéktelen porfestéket, szerszámot tartalmazó csomag. Becsületes megtaláló magas jutalom ellenében Szabadság-utca 10. ajtószám 6. juttassa. 422

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-t.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépen Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.